Keresentenchi van Habibe

Schok en herkenning

Wie bekend is met werk van de Arubaanse dichter Henri Habibe, zal ongetwijfeld een schok krijgen als hij "*Keresentenchi*", de jongste bundel van deze poeet begint te lezen.

Misschien zal hij nog weinig moeite hebben met de ongemeen scherpe en sarcastische wijze waarop Henri Habibe in deze dichtbundel politieke en religieuze toestanden op Aruba hekelt. Immers, reeds eerder bleek, weliswaar op minder uitdagende wijze, het engagement van deze literator, m.n. door zijn bijdragen in het tijdschrift "*Watapana*", waar hij de voornaamste motor van was. En wie kent niet het gedicht "*Lanta para, Watapana*"?
waar hij de voornaamste motor van was. En wie kent niet het gedicht "*Lanta para, Watapana*"?

Maar de schokkende ervaring zit vooral in het geconfronteerd worden met het voor Habibe nieuwe taalgebruik: hij combineert een zeer persoonlijke agressieve woordkeus met flarden tekst uit traditionele liedjes en kinderrijmpjes. Hierdoor krijgt zijn sarcasme iets speels, lichtvoetigs. Zijn stijl is charmant ritmisch.

Tegelijkertijd maakt dit gebruik van een archaisch Papiamentu het voor de lezer niet gemakkelijker; vaak bestaan oude rijmpjes en liedjes uit min of meer bedekte zinspelingen op situaties die ten tijde van hun ontstaan actueel waren, maar die voor de mens van nu moeilijk te begrijpen zijn. Bovendien worden veel woorden (o.a. eigennamen) sterk verbasterd overgeleverd. Voor de niet-Arubaan komt hier nog bij, dat hij niet op de hoogte is van bepaalde "inside-information" m.b.t. het openbare leven op Aruba (bepaalde bijnamen, typische uitspraken van politici etc.). Hierdoor zal hij waarschijnlijk moeilijk tussen de regels van deze gedichten kunnen lezen. Het boek staat te ver van het taalgebruik van de gemiddelde Papiamentuspreker, voor wie dit boek toch, als littérature engagée bedoeld zal zijn.

EXPERIMENT EN CONTINUITEIT.

"Keresentenchi" toont ons een nieuwe Henri Habibe dus. Maar gelukkig is hij in bepaalde, wezenlijke aspecten zichzelf gebleven: de compositie van zijn afzonderlijke gedichten en van de bundel als totaliteit getuigt van dezelfde intelligentie en discipline die we van hem gewend zijn uit zijn vroeger werk. Ook vinden we hem terug in de beheersing van het métier: zijn taal is ook nu sterk beeldend en zijn woordkeus vaak suggestief. Hierdoor is dit werk toch zeer de moeite van het lezen waard.

TITEL:

De verklaring van de titel "*Keresentenchi*" is voor mij enigszins problematisch; ik ken dit woord niet. Waarschijnlijk is er verwantschap met kerekentenchi uit het liedje:
"*Ta kon nos ta baila kerekentenchi, kerekentenchi* (2x)
"*T'asina nos ta baila kerekentenchi*".
Het tweede gedicht uit de bundel heet: "*Baila Keresentenchi*". Gezien de satirische inslag van het hele werk zou men dan dit woord kunnen omschrijven als: "Geloven in sprookjes (mooie beloften van de politici)". *Sentenchi* zie ik als een verbastering van *Sentensha*, zin en is dus een pars pro toto.

JULES MARCHENA

"Keresentenchi" verscheen in 1980 bij de Editorial Watapana te Den Haag. De omslagtekening is van Stan Kuiperi.